

Голкорексфлексотерапія стоматологічних захворювань / Цзе Чжан, Плеціс Я.Е., Костюк Н.Г. // Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення : матеріали міжнародної IV науково-практичної конференції з міжнародною участю з нагоди 90-ї річниці від дня народження професорки Галічевої Н.О. (1931-2017), Харків, 27 жовтня 2021 р / ХНМУ. – Харків, 2021. – С. 140-141.

ГОЛКОРЕФЛЕКСОТЕРАПІЯ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Цзе Чжан, Плеціс Я.Е., Костюк Н.Г., ХНМУ, м. Харків.

В епоху пандемії, коли зростає медикаментозне навантаження на організм людини, частішають алергічні реакції, актуальним є звертання до нетрадиційних методів лікування, які є традиційними у східній медицині. Одним з них є акупунктура - голковколвання, яке раніше досить широко застосовувалось у стоматології зокрема з метою знеболення. Традиційна китайська медицина може використовувати акупунктуру або акупресуру-натискування, постукування і припікання для стимуляції відповідних точок меридіана для лікування різних захворювань. Метою нашої роботи було нагадати лікарям-стоматологам про забутий метод голкорексфлексотерапії при лікуванні різних стоматологічних захворювань, показати переваги голкотерапії, вказати протипоказання. Голкорексфлексотерапія являє собою лікування подразнюючою дією рефлекторних точок із застосуванням спеціальних голок. Рефлекторні точки мають широкий спектр дії. Їх стимулювання впливає на тонус м'язів, імуномодуляцію та протизапалення, мікро- та макроциркуляцію. Дія на больові рецептори призводить до аналгезії. У рефлексотерапії розрізняють гальмівний та збуджуючий методи впливу на активні точки. Гальмівний метод полягає у тривалому, постійно зростаючому подразненні точки, що призводить до десенсибілізації та зменшення болю. Виконується двома методами: 1) подразнення активної точки більш тривале та інтенсивне (кількість голок – 2–3, на максимально допустиму глибину проникнення, тривалість від 20 хв. до декількох год); 2) подразнення активної точки менш тривале та інтенсивне (кількість голок – 3–2, тривалість – 10–20 хв.). Збуджуючий метод полягає у слабкій та короткій дії на рефлекторні центри. Тривалість подразнення – 1–5 хв. Також має два варіанти проведення процедури: в одному варіанті голки вводяться на 3–6 мм у 5–6 активних точок на 0,5–2 хв; при другому – введення голок проводиться на глибину 0,6–1 см у 10–12 активних точках на 5–6 хв. сильно та швидко, що викликає біль. У комплексному лікуванні стоматологічних захворювань застосовують обидва методи голкорексфлексотерапії.

141

При лікуванні пародонтиту та пародонтозу використовуються такі активні корпоральні точки: P11, G11; G12; G14; G17; E2; E3; E6; E7; E36; E41; E42; E44; E45; IG8; IG10; IG16; IG17; R3; R4; MC8; TR3; TR17; TR20; TR23; VB1; VB2; VB9; VB12; VB43; F2; VG14; VG26; VG27; VG28; VC23; VC24. Аурикулярні точки: нирки, наднирника, верхньої та нижньої щелепи, верхньої та нижньої частини порожнини рота, потилиці, рота, щік, шень-мень; симпатичну точку. Зазвичай використовують 2–5 місцевих точок і 1–2 віддалених. Щодня проводять перші 5–6 сеансів, а наступні через 1–2 дні. В залежності від стану хворого на курс призначають 10–14 сеансів. За потреби призначають підтримуючі курси по 5–6 сеансів через 2–3 дні. При значній болючості акупунктуру проводять по гальмівній методиці. При гінгівіті застосовують такі корпоральні точки як P11, G14; E7; E36; E41; E42; E44; E45; RP6; IG5; IG8; IG17; MC8; TR2; TR20; TR21; VB1; VB2; VB3; VB12; F2; VG14; VG26; VG28; VC24. Із аурикулярних - точки верхньої та нижньої щелепи, рота, наднирника, нирки, шень-мень. Гальмівні методики використовують при гострих випадках, а комбіновані при хронічних (у віддалених точках голки залишають на 20–30 хв, а у точках рота та обличчя проводять відповідно до другого збуджуючого методу. Кількість курсів та сеансів індивідуальна. Для лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота впливають на корпоральні точки: : P11, G12, G13, G17, G18, G110, G111, E6, E36, IG4, IG5, IG23, V13, R3, R4, MC8, TR17, TR21, TR23, F2, VG23, VC27. Також діють на

аурикулярні точки: нижньої та верхньої щелепи, порожнини рота та щоки; точка для лікування кропив'янки, точка щітоподібної залози, тепла, нирки, печінки, підшлункової залози та жовчного міхура, шлунка, наднирника, точка для лікування панкреатита, шень-мень. При значному болю – гальмівний метод, при хронічному перебігу – збуджуючий. При виразковому стоматиті ефективно введення золотих або сталених голок у ділянку самої виразки. Курс лікування – 10–15 сеансів. Повторне – через 7–10 днів – упродовж 10–12 сеансів. Третій курс лікування за потребою – 9–10 сеансів тривалістю 20–30 днів. Для лікування захворювання губ стимулюють корпоральні точки: P11, GI2, GI4, GI7, GI11, E24, E36, C1, R7, R9, VG23; VC27, V13. Також діють на аурикулярні точки: язика, нижньої щелепи, рота, нирки, нижню точку наркоза при екстракції зубів. Ефективно поєднання з опроміненням язика лазером. У випадку карієсу зубів активізують такі корпоральні точки як GI4, GI19, GI20, GI21, C7, IG18, MC7, P9, RP6, VG2, VB11, VB17, VB12, VB12, VB20, E4, E36, TR17, TR19, TR20, TR21. Протипоказаннями до проведення голкотерапії є вагітність, гнійні захворювання шкіри, СНІД, ВІЛ, специфічні інфекції, психічні захворювання, гострі інфекційні захворювання, передракові та ракові захворювання, хвороби крові та ін. Результати та висновки. В представленій роботі розглянуті методи голкорексфлексотерапії у комплексному лікуванні різних стоматологічних захворювань, які можуть бути рекомендовані для широкого застосування в практичній стоматології.

Література:

1. Бургонский В.Г. Практика рефлексотерапії стоматологічних захворювань на Україні в історичному аспекті / Сучасна стоматологія. – 2002. – № 4. – С. 108–112.
2. Гальперин Я.Г. Роль народної медицини в III тисячелетті. Інформоенергетичні технології адаптаційних процесів життєдіяльності на початку III-го тисячоліття: Збірник наукових праць. – Київ – Кривий Ріг: ЗАТ «ЗТНВФ» «КОЛО», 2001. – С. 119–122
3. Мачерет Е.Л. і Самосюк І.З. Керівництво по рефлексотерапії. – Київ, 1982. – С. 429–434.